

CZELADKA (74) *sb f*

e *jasne*; -ã- (68), -a- (2); -ã- : -a- *OpecŻyw* (2 : 2); *drugie a jasne*.

sg *N* czeládka (14). ◇ *G* czeládki (13). ◇ *D* czeládce (6). ◇ *A* czeládkę (19). ◇ *I* czeládką (16). ◇ *L* czeládce (4). ◇ *V* czeládko (1). ◇ *pl I* czeládkami (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

Dem. od „czeladź” w funkcji hipokorystycznej (74) :

1. *Służba; słudzy, pachółkowie; domownicy; ludzie z najbliższego otoczenia; familia Calep; dornus PolAni (73) : FalZioł V 66; Abowim y oni ludźye/ yáko Yádam/ Abel/ [...] Efaías/ Daniel/ y ini z czeladkami fwemi bogá znáyac y wzywáyac/ [...] ftawáli fy e ludem bożym KromRozm III B4, A5v; BielKom D; NAdobny á káždemu pámięci godny iefth then Dawidow Pfalm/ á zwłafzczá gofpodarzowi/ kthory chce porządny być w czeladce fwoiey. LubPs X2v, Y5v; KrowObr 5, 62, 226v; Poiáde naprzod/ á opowiem Fáraonowi/ Iz brácia moi/ y czeladká oycá mego [fratres mei et domus patris mei]/ ktorzy byli w ziemi Chánaneyfkiey/ przyecháli do mnie. BibRadz Gen 46/31; RejAp 186v; Też przypadáią ná cię rzeczy doczefne/ iáko iefť pocźciwe wychowánie ftanu twego/ dziatek twoich/ żonki/ y czeladki twoiey/ y inych doległóści twoich. RejPos 133v, 43, 124, 311v, 346v; HistLan A3v; Tákci fie twey miłóści widzi iz wieś wielka/ iz fie rozrodziłá czeladká. RejZwierc 39; Bo gdy przypádnie Wiofná/ ázafz owo nie rofkofz z żonką/ s czeladką po fadkoch/ po ogrodkoch fobie chodźić/ fzczepkow náfzczepić/ drobne drzewká rozfádzić RejZwierc 107, 27v, 106v, 110, 164; WujJudConf 212; RejPosRozpr c; ModrzBaz 36v; iz nie tylo iedná fektá z drugá woynę wiedzie: ále y w iednym do^{mv}/ inná fyn inná oćiec/ inná mąż inná żoná/ mná czeladká prowadzi. SkarJedn 20; Pobor gofpodarze płácá zá fyny y czeladkę SkarŻyw 597, A2, A4v, 102, 283, 293; ReszHoz 126; Calep 407a; Obaczyfz pokoy w domu/ á czeladkę twoię Karmiác/ vznafz wefołá wfzędý dużę fwoię GrabowSet K4; O pomnożeniu wiáry/ o wychowánium dziatek/ o dobrym gofpodárftwie nád czeladką/ o poczynánium vmieránia. SkarKaz 419a; Czeladko miła pomagay mi nie tylo rádości/ ále y nabożeńftwá y wiáry y czći Pánu temu. Tedy wfzyfcy krzyknęli/ wierzym w tego Meffyafzá w ktorego ty wierzyfz. SkarKaz 422a,)(2, 81a, 421b [3 r.], 422a.*

Szereg: »czeladka i (albo) dom(ek) (a. domownicy)« [szyk 2 : 2] (4): Sczáfny czlouyек dom y czelatka y kozde zebranye gdzye wkozdey wmaley y uyelkyey potrebye nyebyua ynfa pomocz yeno ta marya panna PatKaz III 125; á káždy páfterzu miey ná pyeczy to fwięte vpominánie Páná fwego/ iuz nie tylko páfterzu kościelny/ ále y thy páfterzu domku fwego/ álbo czeládki álbo poddáných fwoich/ gdyż do káždego wołáią kto ma vcho fluchay pilno. RejAp 18; RAcz miłóściwy Boże/ rządźić y fprawowác dom moy/ fyny/ czeladkę/ y domowniki moię LatHar 629, 629.

W przen (8) : OpecŻyw 11v, 169v; Pátrzayże iey czeladki co to zá nią [młodością] chodzą/ Wierz mi iz y ci fwiátu niemáło záfzkodzą. RejWiz 40; O wyborna á znamienita okwitość Xiák/ iako ie my zowiemy. A Cicero porządnie ie nazywa miłą a rofkofzną czeladką KwiatKsiąż H; SkarJedn 57; A iz człowiek fwiátu temu widomemu iefť pánem y gofpodarzem/ gdy fię z pánem źle dźiac będzie/ wfzytko mu ftworzenie y czeladká iego boleści y fmutku pomagác ma SkarKaz 5a, 5a, 6a.

Przen: Wierni (14) : A wieczera Páńfka pokármem/ ktorým Pan Kryftus czeladkę fwoię náfyca RejPosWstaw [143⁴]v; SkarŻyw 93, 597; RAcz weyźrzeć Pánie/ prośimy cię/ ná ten lud y czeladkę

twoię/ dla ktorey chciał Pan nález Iezus Chryftus/ w ręce złośliwych być podány *LatHar* 54, 350, 352, 442, 630; *WysKaz* 14; oni są iako szafarze obrokow náleznych duchownych/ y wrzędnicy nád czeladką Páńfką. *SkarKaz* 43a; *SkarKazSej* 671b, 672b.

Wyrażenie: »gospodarz czeladki« (2): á yednák nye zá wśfytkimi/ ále zá lámym Pyotrem/ yáko zá gofpodarzem czeladki oney prośił/ áby nye vřtálá wyárá yego *KromRozm III* M7v, M6.

a. *O uczniach Chrystusa* (2) : GDy pán Iezus przyśedł dnia iedné⁸⁰ do miałta Betanié/ Niewiałta Márta ijmiénem przyięła go wefelo w řwóy dóm ij s czeladką iego/ gotuiątz ijm tzo by iedli *OpecŻyw* 60, 71.

b. *O grupie wojska mającego nad sobą przelożonego* (1) : Owa kiedy poczęli rościęć fwe proporcze/ przyřzło kilká chłopow řkárzyć do Rotmiřtrza/ Pánie práwi/ thwoiá czeladká młóci w gumnie nález owies. *GórnDworz* R4v.

2. *Czeladnicy* (1) : yřzechmi się zwolili niny y na przifłe czafy nářze czeladkę thak iako się opisało rzędzicz y sprawowowacz [!] *ListRzeż w.* 46.

ZZa